

В. О. Залізняк, Ю. Я. Круть, А. В. Жаркіх, М. І. Павлюченко

Досвід роботи кафедри акушерства та гінекології з підготовки студентів медичного факультету до ліцензійного іспиту «Крок-2. Загальна лікарська підготовка»

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: кафедра акушерства та гінекології, медичний факультет, ліцензійний іспит «Крок-2. Загальна лікарська підготовка».

Виконали аналіз даних, які отримали за підсумками 5 років роботи кафедри акушерства та гінекології Запорізького державного медичного університету щодо підготовки студентів медичного факультету до ліцензійного іспиту «Крок-2. Загальна лікарська підготовка».

Опыт работы кафедры акушерства и гинекологии по подготовке студентов медицинского факультета к лицензионному экзамену «Крок-2. Общая врачебная подготовка»

В. А. Зализняк, Ю. Я. Круть, А. В. Жарких, М. И. Павлюченко

Проведен анализ данных, полученных по итогам 5 лет работы кафедры акушерства и гинекологии Запорожского государственного медицинского университета по подготовке студентов медицинского факультета к лицензионному экзамену «Крок-2. Общая врачебная подготовка».

Ключевые слова: кафедра акушерства и гинекологии, медицинский факультет, лицензионный экзамен «Крок-2. Общая врачебная подготовка».

Запорожский медицинский журнал. – 2014. – №2 (83). – С. 124–126

The experience of obstetrics and gynecology for the preparation of medical students to the licensing exam «Krok-2. General medical training»

V. A. Zaliznyak, Yu. Yu. Kryt', A. V. Zharkih, M. I. Pavliuchenko

Analysis of the data obtained in the first five years of the Department of Obstetrics and Gynecology in Zaporozhye State Medical University to prepare medical students to the licensing exam «Krok-2. General medical training» was made.

Key words: Department of Obstetrics and Gynecology, Faculty of Medicine, the license exam «Krok-2. General medical training».

Zaporozhye medical journal 2014; №2 (83): 124–126

Із 2005 р. в Україні запроваджено значні зміни до законодавчої та нормативної бази вищої медичної школи. Міністерство охорони здоров'я здійснило поетапну реорганізацію навчального процесу згідно зі стратегією приєднання до Болонського процесу. Були визначені концептуальні засади розвитку вищої медичної освіти та її інтеграції у європейський освітній простір [1].

Мета роботи

Аналіз даних, які отримали за підсумками 5 років роботи кафедри акушерства і гінекології Запорізького державного медичного університету із підготовки студентів медичного факультету до ліцензійного іспиту «Крок-2. Загальна лікарська підготовка».

Реформа вищої освіти, в тому числі медичної, спрямована на підготовку таких фахівців, професійні якості яких відповідали б вимогам ринку, процесам глобалізації та євроінтеграції. Поліпшенню якості підготовки лікарів загальної практики мають сприяти:

- впровадження державної атестації випускників у формі стандартизованого тестового і практично орієнтованого державних іспитів;
- перехід до кредитно-модульної форми організації навчального процесу відповідно до вимог європейських і міжнародних стандартів і стандартів Всесвітньої федерації медичної освіти.

Стандартизований тестовий державний іспит – ліцензійний інтегрований іспит, який складають відповідно до «Положення про організацію та проведення державної

атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації за напрямком підготовки «Медицина», затвердженого наказом МОЗ України від 31 січня 2005 року №53.

Складовою частиною державної атестації випускників вищих навчальних закладів є тестовий екзамен «Крок-2. Загальна лікарська підготовка», що вимірює показники якості загальної лікарської підготовки, а саме фаховості повної вищої освіти, та визначає рівень професійної компетентності, необхідний для присвоєння кваліфікації фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».

Тестовий іспит «Крок-2» введено Міністерством охорони здоров'я України з 2005–2006 навчального року [2,3].

Результати складання ліцензійного інтегрованого тестового іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» за останні 5 років:

Рік	Акушерство і гінекологія	Загальні	Різниця
2009	87,8%	77,3%	+10,5%
2010	83%	78%	+5%
2011	95,6%	92,9%	+2,7%
2012	88%	77,2%	+10,8%
2013	86,5%	80,5%	+6%

Як свідчать наведені дані, протягом останніх 5 років із дисципліни «Акушерство та гінекологія» випускники постійно мають кращу підготовку, ніж загалом з іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка». Тільки у 2008 р. показники з акушерства та гінекології були на другому

місці після педіатричного профілю, а протягом останніх п'яти років вони вийшли на перше місце. Різниця становила від 2,7% (2011 р.) до 10,8% (2012 р.). Зрозуміло, що між показниками з дисципліни «Акушерство та гінекологія» і профілями-аутсайдерами різниця ще більша.

Основні напрями роботи кафедри акушерства та гінекології з метою поліпшення підготовки випускників до ліцензійного іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка»:

- початок цієї роботи ще з IV курсу, коли студенти тільки починають вивчення дисципліни (модуль 1);
- ознайомлення студентів із виданими в університеті у 2009 р. «Методичними рекомендаціями для студентів з підготовки до інтегрованих іспитів «Крок 1» і «Крок 2» як стандартизованої системи оцінювання якості освіти студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу»[2];
- впровадження принципу про виділення 25% навчального часу практичних занять для розв'язання тестових завдань;
- здійснення контролю початкового та проміжного рівня підготовки студентів при вивченні кожного модуля, а в кінці – підсумкового модульного контролю (ПМК);
- розробка викладачами кафедри тестових завдань для складання підсумкового модульного контролю з усіх чотирьох модулів;
- використання електронного варіанта банку тестових завдань Центру тестування при МОЗ України, а також електронних варіантів екзаменаційних буклетів попередніх років;
- формування «груп ризику», до яких включаються не тільки студенти, яким деканат рекомендував додаткову індивідуальну роботу, але й студенти, які дали менше ніж 60% правильних відповідей при складанні підсумкового модульного контролю на попередніх модулях;
- чітке дотримання «Регламенту проведення підсумкового модульного контролю» (додаток 2 до «Положення про застосування кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Запорізькому державному медичному університеті», 2010 р.)[3];
- приділення особливої уваги здійсненню підсумкового модульного контролю на VI курсі;
- розробка та впровадження на кафедрі найбільш раціональної, на наш погляд, методики підготовки випускників до ліцензійного іспиту «Крок 2» незадовго до його проведення.

Є необхідність деталізувати окремі напрями. Повертаючись до методики проведення ПМК, слід відзначити, що оптимальним варіантом згідно з «Регламентом...» є комп'ютерне тестування. Але на кафедрі акушерства та гінекології комп'ютерний клас обладнано тільки у січні 2012 р., у зв'язку з чим ПМК у ньому складали тільки у весняному семестрі 2011–2012 навчального року.

Обмежена пропускна можливість єдиного класу дозволила провести в ньому ПМК лише для студентів IV–V курсів (модуль 1,2,3), а на VI курсі ПМК планувалось здійснювати

із 2012–2013 навчального року, хоча вже підготовлена необхідна база для комп'ютерного контролю. Однак закриття з метою переобладнання у Запорізький перинатальний центр пологового будинку №5, на базі якого був розміщений комп'ютерний клас, не дозволило реалізувати ці плани на початку поточного навчального року.

Для проведення ПМК на VI курсі співробітники кафедри підготували необхідну кількість рівнозначних за складністю варіантів тестових завдань, виходячи з окресленої структури навчального матеріалу та необхідності представити програму модуля 4 «Акушерство і гінекологія» у повному обсязі. Ці тести пройшли рецензування та затверджені Центральною методичною радою університету.

Завершують підготовку до складання ліцензійного іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» тренінги, котрі проводяться в кінці квітня – на початку травня за розкладом деканату. Протягом останніх років співробітники кафедри застосовують методику, яка, на нашу думку, добре себе зарекомендувала і передбачає чотири етапи.

На першому етапі з усіма студентами, які приходять на кафедру згідно з розкладом, у великій аудиторії куратор курсу розглядає тести із «Систематизованого збірника тестових завдань з акушерства і гінекології для підготовки студентів до ліцензійного іспиту «Крок 2», котрий затверджено Центральною методичною радою ЗДМУ 24.11.2011 р. До збірника включено тести з усіх розділів дисципліни (загальна кількість – 250 шт.).

Для кращої наочності використовують електронний варіант тестів, а презентація відбувається за допомогою мультимедійного проєктора на екран. Для підвищення уваги до студентів, які віднесені до «групи ризику», викладач пропонує відповідати у першу чергу саме цим студентам.

Другий етап передбачає самостійне розв'язання кожним студентом індивідуального тестового завдання на паперових носіях. Кількість завдань – у межах 50–100 і залежить від ліміту часу. Мета цього етапу полягає у визначенні ефективності засвоєння студентами попереднього матеріалу.

Третій етап – перевірка індивідуальних тестових завдань і виявлення помилок. Для його прискорення викладачі використовують підготовлені завчасно трафарети.

Мета *четвертого етапу* – детальний аналіз помилок, яких студенти допустились під час розв'язання тестових завдань. Для створення кращих умов контингент студентів розподіляють на дві підгрупи, кожна з них має свого викладача із тих, хто проводив практичні заняття на VI курсі. Найбільшу увагу приділяють студентам із «групи ризику», з яких і починається аналіз помилок. Результатом детального аналізу має стати повне розуміння випускниками змісту дисципліни та недопущення ними помилок при виборі варіанта відповіді під час складання аналогічних тестів на ліцензійному іспиті.

Висновки

Наведені результати складання ліцензійного іспиту з розділу «Акушерства та гінекології» у порівнянні з іншими профілями дають можливість говорити про ефективність роботи кафедри у цьому напрямі.

Для підвищення якості тренінгів, що здійснюються перед ліцензійним іспитом, треба стимулювати студентів до відвідування усіх таких занять. Особливу увагу необхідно приділяти студентам із так званої «групи ризику», відсутність яких на тренінгах, безумовно, негативно впливає на кінцевий результат.

Загалом позитивно оцінюючи факт оприлюднення на офіційному сайті Центра тестування при МОЗ України електронного варіанта бази ліцензійного іспиту «Крок 2», слід відзначити його недосконалу підготовку (використання застарілих класифікацій, ігнорування останніх клінічних протоколів і навіть граматичні помилки).

Список литературы

1. Наказ МОЗ України «Положення про організацію та проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації за напрямком підготовки «Медицина» від 31.01.2005 р. №53.
2. Методичні рекомендації для студентів з підготовки до ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок 1», «Крок 2» як стандартизованої системи оцінювання якості освіти студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу. – Запоріжжя : Видавництво ЗДМУ, 2009. – 2009. – 22 с.
3. Положення про застосування кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Запорізькому державному медичному університеті. – Запоріжжя : Видавництво ЗДМУ, 2010. – 24 с.

References

1. *Nakaz MOZ Ukrainy Polozhennia pro orhanizatsiiu ta provedennia derzhavnoi atestatsii studentiv, yaki navchajutsia u vyshchyykh navchalnykh zakladakh III–IV rivniv akreditatsii za napriamkom pidhotovky «Medytsyna»: vid 31 sichnia 2005 roku №53.* [in Ukrainian].
2. (2009) *Metodychni rekomendatsii dlia studentiv z pidhotovky do intehrovanyh isputiv «Step 1», «Step 2» yak standartyzovanoi systemy otsiniuvannia yakosti osvity studentiv vidpovidno do vymokh kredytno-modulnoi systemy orhanizatsii navchalnoho prozesu.* Zaporozhye: ZDMU. [in Ukrainian].
3. (2010) *Polozhennia pro zastosuvannia kredytno-modulnoi systemy orhanizatsii navchalnoho prozesu v Zaporizkomu derzhavnomu medychnomu universyteti.* Zaporozhye: ZDMU. [in Ukrainian].

Відомості про авторів:

Залізняк В.О., професор каф. акушерства та гінекології, Запорізький державний медичний університет.

Круть Ю.Я., д. мед. н., професор, зав. каф. акушерства та гінекології, Запорізький державний медичний університет.

Жаркіх А.В., професор каф. акушерства та гінекології, Запорізький державний медичний університет.

Павлоченко М.І., к. мед. н., асистент каф. акушерства та гінекології, Запорізький державний медичний університет,

E-mail: mpav70@rambler.ru.

Поступила в редакцію 03.03.2014 г.